

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1XEObd/2/2023
Identifikačné číslo spisu:	8205206012
Dátum vydania rozhodnutia:	01.03.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Miroslava Janečková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:8205206012.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Miroslavy Janečkovej a členiek senátu JUDr. Jany Hullovej a JUDr. Eriky Čanádyovej, v exekučnej veci oprávnenej POHOTOVOST', s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pribinova č. 25, IČO: 35 807 598, proti povinnému C. H., narodenému XX. G. XXXX, trvale bytom v R., zastúpenému advokátkou JUDr. Vierou Mulikovou, so sídlom M.V. Miškovského č. 3, Bardejov, o vymoženie 1.892,05 € s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Bardejov pod sp. zn. 3Er/591/2005, o dovolaní oprávnenej proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove č. k. 12CoE/14/2014-78 z 15. apríla 2014, takto

rozhodol:

- I. Návrh oprávnenej na prerušenie dovolacieho konania **z a m i e t a**.
- II. Dovolanie oprávnenej **o d m i e t a**.
- III. Povinnému nárok na náhradu trov dovolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

Odôvodnenie

1 Okresný súd Bardejov (ďalej aj „súd prvej inštancie“) prvou a druhou výrokovou vetou uznesenia č. k. 3Er/5912005-29 z 20. apríla 2012 nepripustil vstup Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, so sídlom Námestie legionárov č. 5, Prešov, IČO: 42 176 778 do konania ako vedľajšieho účastníka na strane povinného a zároveň exekúciu vedenú na základe notárskej zápisnice, ktorú bližšie špecifikoval v odôvodnení uznesenia, ako neprípustnú zastavil podľa § 57 ods. 1 písm. g/ zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení účinnom v čase rozhodovania súdu (ďalej len „Exekučný poriadok“). Vychádzal zo zistenia, že oprávnená a povinný uzavreli zmluvu o úvere, súčasťou ktorej bolo aj splnomocnenie, ktorým povinný splnomocnil advokáta Mgr. Tomáša Kušníra na spísanie notárskej zápisnice ako exekučného titulu, t. j. aby v jeho mene uznal záväzok z úveru tak, aby sa notárska zápisnica stala vykonateľným titulom pre súdny výkon rozhodnutia, resp. pre exekúciu. Súd prvej inštancie konštatoval absolútnu neplatnosť splnomocnenia udeleného v zmluve o úvere povinným Mgr. Tomášovi Kušnírovi. Ako dôvody neplatnosti uviedol, že splnomocnenie bolo udelené v čase, keď

ešte žiaden dlh neexistoval a dlžník (povinný) sa vopred vzdal práva na uznanie, resp. neuznanie dlhu. V odôvodnení rozhodnutia ďalej uviedol, že splnomocnenie bolo neurčité a všeobecné, preto nespĺňalo zákonné požiadavky v zmysle § 37 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka. Svoj záver založil na zistení, že vyhlásenie o uznaní záväzku a súhlas s vykonateľnosťou notárskej zápisnice uskutočnil advokát Mgr. Tomáš Kušnir ako splnomocnený zástupca povinného, pričom splnomocnenie bolo súčasťou predtlaču zmluvy o úvere, nebolo individuálne dojednané, čo založilo výrazný nepomer medzi právami a povinnosťami zmluvných strán v neprospech povinného a odporovalo dobrým mravom. Mgr. Tomáš Kušnir ďalej sám určil lehotu na splatenie dlhu, na čo nebol tiež oprávnený. Z uvedeného podľa súdu prvej inštancie vyplynulo, že splnomocnenie je neplatným právnym úkonom, a preto i uznanie dlhu na základe takto udeleného splnomocnenia je absolútne neplatným právnym úkonom. Navyše i úverovú zmluvu v časti dohodnutého úroku z omeškania vo výške 0,25% denne súd považoval za absolútne neplatnú pre rozpor s dobrými mravmi a pre nesúlad s ust. § 23a ods. 2 v danom čase platného a účinného zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa. Súd prvej inštancie uzavrel, že vzhľadom na neplatnosť splnomocnenia, na základe ktorého bola spísaná notárska zápisnica, oprávnenou predložená notárska zápisnica nemohla byť platnou verejnou listinou a teda spôsobilým exekučným titulom, na podklade ktorej by bolo možné viesť exekúciu proti povinnému.

2 Na odvolanie oprávnenej Krajský súd v Prešove (ďalej aj „odvolací súd“) prvou výrokovou vetou uznesenia č. k. 12CoE/14/2014-78 z 15. apríla 2014 uznesenie súdu prvej inštancie vo výroku o vyhlásení exekúcie za neprípustnú a zastavení exekúcie ako vecne správne potvrdil podľa § 219 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení platnom a účinnom v čase rozhodnutia súdu (ďalej aj „OSP“). Ďalšími výrokmi zamietol návrh oprávnenej na prerušenie konania a predloženie prejudiciálnej otázky Súdnemu dvoru Európskej únie a odvolanie Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS odmietol. Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že Mgr. Tomáš Kušnir nemohol pred notárom platne vyhlásiť uznanie záväzku z úverovej zmluvy a súhlas s vykonateľnosťou notárskej zápisnice, a to pre rozpor záujmov zástupcu a zastúpeného. Poukázal na to, že povinný bol nútený súčasne na predtlaču zmluvy o úvere podpísať aj plnomocenstvo pre Mgr. Tomáša Kušnira, ktorého splnomocnil na spísanie predmetnej notárskej zápisnice. Podľa odvolacieho súdu, z textu splnomocnenia vyplynulo, že zastupovanie smerovalo k urýchlenému vyhotoveniu exekučného titulu bez toho, aby v prípade sporu muselo prebehnúť súdne konanie. Takúto dohodu o plnomocenstve považoval za neplatnú pre rozpor so zákonom podľa § 37 Občianskeho zákonníka. Uvedené závery o neplatnosti splnomocnenia mali za následok záver odvolacieho súdu o nespôsobilosti notárskej zápisnice ako exekučného titulu, čo bolo samo o sebe dostatočným dôvodom pre zastavenie exekúcie. Návrh oprávnenej na prerušenie odvolacieho konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ OSP odvolací súd zamietol s odôvodnením, že podmienkou prerušenia konania je rozhodnutie odvolacieho súdu o tom, že požiada Súdny dvor Európskych spoločností o rozhodnutie o predbežnej otázke podľa medzinárodnej zmluvy. Oprávnenou navrhované prejudiciálne otázky však boli irelevantné vo vzťahu k prebiehajúcemu konaniu, keďže právny úkon, na základe ktorého vzniklo zastúpenie medzi povinným a zástupcom uvedeným v úverovej zmluve bol neplatným právnym úkonom. Navyše s poukazom na judikatúru Súdného dvora Európskej únie, je vecou členských štátov, aby sa vyrovnali s otázkou, či v konkrétnom prípade je potrebné exekúciu zastaviť z dôvodu, že označený exekučný titul nie je exekučným titulom.

3 Proti uvedenému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo výroku, ktorým odvolací súd potvrdil výrok uznesenia súdu prvej inštancie o vyhlásení exekúcie za neprípustnú a zastavení exekúcie, podala oprávnená dovolanie, v ktorom uviedla, že: 1. súdy oboch inštancií rozhodli „nad rámec zverenej právomoci“ (§ 237 písm. a/ OSP), 2. ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania (§ 237 písm. b/ OSP), 3. súdy opätovne konali vo veci, v ktorej sa už právoplatne rozhodlo (§ 237 písm. d/ OSP), lebo vykonateľnosť exekučného titulu už bola právoplatne posúdená pri poverení súdneho exekútora, aby vykonal exekúciu, 4. oprávnenej sa odňala možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ OSP) tým, že súdy nezohľadnili jej námietky, konali bez pojednávania a dokazovania a nerešpektovali jej právo na to, aby jej právna vec bola rozhodovaná na základe správneho právneho základu, súčasťou ktorého je aj výklad práva Európskej únie, 5. konanie súdov je postihnuté inou vadou, majúcou za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ OSP) a 6. napadnuté

rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ OSP). Oprávnená (ďalej aj „dovolatelka“) žiadala, aby dovolací súd zrušil napadnuté uznesenie odvolacieho súdu a tiež ním potvrdené uznesenie súdu prvej inštancie a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Zároveň žiadala, aby bolo dovolacie konanie prerušené podľa § 109 ods. 1 písm. c/ OSP a Súdnemu dvoru Európskej únie boli predložené prejudiciálne otázky, ktoré bližšie špecifikovala v podanom dovolaní. Oprávnená súčasne podala návrh na odklad vykonateľnosti uznesenia Krajského súdu v Prešove č. k. 12CoE/14/2014-78 z 15. apríla 2014 dôvodiac, že napadnuté rozhodnutie vykazuje tak závažné právne nedostatky, že jeho výkon v prostredí právneho štátu je vylúčený.

4 Zo spisu vyplýva, že dovolanie oprávnenej bolo podané 17. júla 2014. Dňa 1. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „CSP“), ktorý v ustanovení § 473 zrušil zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 CSP, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Ak sa tento zákon použije na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona o predbežnom prejednaní veci, popretí skutkových tvrdení protistrany a sudcovskej koncentracii konania, ak by boli v neprospech strany (§ 470 ods. 2 CSP). Konanie začaté do 30. júna 2016 na vecne, miestne, kauzálné a funkčne príslušnom súde podľa predpisov účinných do 30. júna 2016 dokončí súd, na ktorom sa konanie začalo (§ 470 ods. 4 CSP). S účinnosťou od 1. júla 2016 bol tiež novelizovaný Exekučný poriadok (zákonom č. 125/2016 Z. z. o niektorých opatreniach súvisiacich s prijatím Civilného sporového poriadku, Civilného mimosporového poriadku a Správneho súdneho poriadku a o zmene a doplnení niektorých zákonov), keď za § 9 boli vložené nové § 9a a § 9b, ktoré upravujú použitie ustanovení Civilného sporového poriadku v exekučnom konaní. Podľa § 9a ods. 1 Exekučného poriadku, ak to povaha veci nevyklučuje, v konaní podľa tohto zákona sa primerane použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku. Podľa § 9a ods. 4 Exekučného poriadku, na účely tohto zákona sa pojmy strana a spor vykladajú ako účastník konania a konanie podľa tohto zákona, ak z povahy veci nevyplýva inak.

5 Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd funkčne príslušný na dokončenie predmetného dovolacieho konania (ďalej aj „dovolací súd“), ktoré sa začalo do 30. júna 2016 (§ 470 ods. 4 CSP), po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka exekučného konania, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade s ustanovením § 429 ods. 1 CSP, najprv skúmal, či je dôvodný návrh oprávnenej na prerušenie dovolacieho konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ OSP.

6 V zmysle návrhu oprávnenej mal dovolací súd predložiť Súdnemu dvoru Európskej únie na rozhodnutie prejudiciálne otázky nasledovného znenia:

„1./ Je možné za neprijateľnú zmluvnú podmienku považovať aj jednostranný právny úkon spotrebiteľa, ktorý má možnosť kedykoľvek odvolať a ktorým dobrovoľne splnomocnil fyzickú osobu na spísanie notárskej zápisnice ako exekučného titulu, teda aby v jeho mene uznal v rámci zmluvy o úvere dlh do výšky vzniknutej pohľadávky a jej príslušenstva, a na tomto základe zamietnuť exekúciu pohľadávky plynúcej z tejto zmluvy?

2./ Je v súlade s čl. 17 a čl. 47 Charty základných práv Európskej únie také rozhodnutie vnútroštátneho súdu, ktoré aplikujúc vnútroštátne procesné aj hmotnoprávne ustanovenia s odkazom na smernicu 93/13/EHS zabráni reálnej vymožitelnosti existujúcej pohľadávky veriteľa voči spotrebiteľovi?“

7 Svoj návrh na prerušenie dovolacieho konania oprávnená odôvodnila tým, že Súdnemu dvoru Európskej únie by mala byť daná príležitosť posúdiť exekučné konanie týkajúce sa záväzkových vzťahov v rámci spotrebiteľských zmlúv komplexne tak, aby účastníci konania boli zbavení právnej neistoty vyplývajúcej z doterajšieho výkladu únieového práva a následnej aplikácie vnútroštátnymi súdmi Slovenskej republiky.

8 Obligatórne prerušenie konania na účely podania prejudiciálnych otázok Súdnemu dvoru Európskej únie upravuje aj Civilný sporový poriadok, a to v ustanovení § 162 ods. 1 písm. c/, podľa ktorého súd

konanie preruší, ak podal návrh na začatie prejudiciálneho konania pred Súdny dvorom Európskej únie podľa medzinárodnej zmluvy, t. j. podľa článku 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (pôvodný článok 234 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva). Podľa § 438 ods. 1 CSP je toto ustanovenie možné primerane aplikovať aj v dovolacom konaní.

9 K podobnému návrhu oprávnenej na prerušenie dovolacieho konania sa už Najvyšší súd Slovenskej republiky vyjadril vo viacerých iných skutkovo a právne obdobných právnych veciach, v ktorých tá istá oprávnená vystupovala v procesnom postavení dovolateľky. Ako príklad je možné uviesť rozhodnutia z 22. augusta 2013 sp. zn. 4Cdo/24/2013, z 21. augusta 2013 sp. zn. 5ECdo/40/2013, z 26. júla 2013 sp. zn. 2ECdo/63/2013, z 9. júla 2013 sp. zn. 4Cdo/326/2012 a z 3. júla 2013 sp. zn. 3Cdo/34/2013, na ktoré dovolací súd v podrobnostiach poukazuje s tým, že s právnymi závermi v nich vyjadrenými sa stotožňuje aj v preskúmvanej veci, pre účely ktorej opakuje, že Súdny dvor Európskej únie má právomoc vydať rozhodnutie o prejudiciálnych otázkach, ktoré sa týkajú: a/ výkladu zmlúv; b/ platnosti a výkladu aktov inštitúcií, orgánov alebo úradov alebo agentúr Európskej únie. Pokiaľ ale procesný postup súdov vo veci, v ktorej sa navrhuje prerušenie konania podľa § 162 ods. 1 písm. c/ CSP, má podklad v aplikácii vnútroštátneho práva, nie je žiadny dôvod na prerušenie konania. Dovolací súd vzhľadom na to nedôvodný návrh na prerušenie konania zamietol.

10 V ďalšom Najvyšší súd Slovenskej republiky bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP časť vety pred bodkočiarkou) skúmal, či oprávnenou podané dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré je prípustné napadnúť týmto opravným prostriedkom.

11 Vzhľadom na prechodné ustanovenie § 470 ods. 2 CSP, podľa ktorého právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované, dovolací súd prípustnosť dovolania oprávnenej posudzoval v zmysle ustanovení § 236 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku v znení účinnom do 31. decembra 2014, teda procesnej úpravy platnej a účinnej v čase, keď oprávnená toto dovolanie podala. S prihliadnutím na dátum podania dovolania (17. júla 2014) dovolací súd pri skúmaní prípustnosti dovolania oprávnenej neaplikoval ustanovenia novely Občianskeho súdneho poriadku uskutočnenej zákonom č. 353/2014 Z. z., ktorý nadobudol účinnosť 1. januára 2015, konkrétne ustanovenie § 237 ods. 2 OSP, podľa ktorého dovolanie podľa § 237 ods. 1 OSP nie je prípustné proti rozhodnutiu v exekučnom konaní podľa Exekučného poriadku. Dovolací súd napriek absencii prechodného ustanovenia k úpravám účinným od 1. januára 2015, v zmysle ktorého by právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred nadobudnutím účinnosti predmetnej novely, mali ostať zachované, považoval tento svoj postup za súladný s ochranou legitímnych očakávaní dovolateľky (ako súčasti práva na spravodlivý proces), že spôsob prejednávania jej dovolania sa bude riadiť právnou úpravou platnou v čase začatia dovolacieho konania.

12 V danom prípade ide o dovolanie podané v obdobnej veci, aká už bola aspoň v piatich prípadoch predmetom konania pred dovolacím súdom na základe skoršieho dovolania tej istej dovolateľky - viď konania vedené na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 4Cdo/326/2012, 1Oboer/216/2014, 1Oboer/235/2014, 1Oboer/253/2014, 1Oboer/287/2014. Dovolací súd sa s odôvodneniami rozhodnutí, ktoré boli vydané v týchto konaniach, v celom rozsahu stotožňuje a poukazuje na ne, a preto ďalšie dôvody už neuvádza (§ 452 ods. 1 CSP).

13 Vzhľadom k tomu, že v dovolacom konaní sa nepotvrdila existencia procesných väd tvrdených dovolateľkou (§ 237 písm. a/, b, d/, f/ OSP) a nevyšli najavo ani iné vady konania uvedené v § 237 OSP, pričom prípustnosť dovolania nevyplýva ani z § 239 OSP, dovolací súd podľa § 447 písm. c/ CSP odmietol dovolanie oprávnenej ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné. Nakoľko dovolací súd dovolanie odmietol, nepovažoval za dôvodné rozhodovať o návrhu na odklad dovolaním napadnutého rozhodnutia.

14 Povinnému ako úspešnému účastníkovi dovolacieho konania vznikol voči oprávnenej nárok na náhradu trov dovolacieho konania (§ 255 ods. 1 CSP v spojení s § 453 ods. 1 CSP). Keďže však podľa obsahu spisu povinnému v dovolacom konaní preukázateľne žiadne trovy nevznikli, Najvyšší súd Slovenskej republiky v súlade s článkom 17 základných princípov Civilného sporového poriadku, zakotvujúcim procesnú ekonomiu, povinnému náhradu trov dovolacieho konania nepriznal (k uvedenému porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. februára 2018 sp. zn. 7Cdo/14/2018, publikované v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR pod č. R 72/2018).

15 Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný žiadny opravný prostriedok.